

Bemerkingen bij het ontwikkeling- beeldkwaliteitplan Beveren Noord

Nummer : INBO.A.2007.99
Datum : 22 juni 2007
Auteurs: Erika Van den Bergh
Vragen naar: Erika Van den Bergh
geadresseerde : prof. Dr. Ir. Bruno de Meulder
Afdeling : Departement Architectuur
Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening
Kasteelpark Arenberg 1
B-3001 Leuven
Datum aanvraag : reactie n.a.v. een vergadering op het gemeentehuis van Beveren
Referentie aanvrager: 1 juni 2007
Aantal pagina's: 3

Geachte,

Wij hebben het ontwikkeling- en Beeldkwaliteitplan Beveren Noord in goede orde ontvangen. Het plan is van een hoogstaande kwaliteit en de beelden zijn sprekend.

Toch houden we er aan om de aandacht te vestigen op een aantal ecologische uitgangsprincipes waarmee terdege rekening moet gehouden worden om de goede ontwikkeling van de natuurgebieden niet te hypothekeren en om te voorkomen dat natuurontwikkeling en recreatieve ontsluiting niet in tegenstrijd zijn met elkaar.

De ontpoldering van de Hedwige- en Prosperpolder

Het gebied is in eerste instantie een natuurontwikkelingsgebied dat moet bijdragen aan de goede staat van instandhouding van de Schelde, die zich momenteel in een slechte staat bevindt. Het doel dat met dit en andere natuurontwikkelingsmaatregelen beoogd wordt is dat het Schelde estuarium voldoende robuust wordt opdat ingrepen in het systeem in de toekomst niet telkens een significant negatief effect zouden veroorzaken.

De meest duurzame en kosteffectieve wijze om intergetijdengebieden te ontwikkelen wordt gerealiseerd door beroep te doen op het zelfstructurend vermogen van de natuur. Dit houdt in dat men door middel van een éénmalige ingreep een goede uitgangssituatie creëert waarop chemische, fysische en biologische processen de vrije loop gelaten worden in het gebied. Op die manier ontstaan krekens, slikken, schorren en bijhorende levensgemeenschappen op die plaatsen waar de standplaatsfactoren zich er het beste toe lenen. Het gebied moet na de éénmalige inrichtingsmaatregel enkele jaren de tijd krijgen om zich vrijelijk te ontwikkelen. De estuariene dynamiek is immers zo complex en onvoorspelbaar dat men onmogelijk juist kan voorspellen waar, hoe en hoe snel de verschillende habitattypen zich zullen ontwikkelen. Kunstmatige ingrepen zoals het aanplanten van vegetatie, het aanleggen van krekens, het aanbrengen van infrastructuur en interferentie door recreatief medegebruik in het gebied moeten in de beginsituatie tot een absoluut minimum beperkt worden.

- Het uitgraven van een uitgebreid krekensysteem om op voorhand te bepalen waar zich welke habitats zullen ontwikkelen of waarheen men een kreek wil leiden is duur en weinig duurzaam. Het water baant zichzelf een weg, gedreven door getij, wind, topografie en weerstand van de bodem. De samengestelde effecten van deze krachten zijn onmogelijk te voorspellen in tijd en ruimte. Een kreeknetwerk op voorhand ruimtelijk bepalen en vastleggen is dus een weinig haalbare kaart. Daarom is het ook niet aan te raden om waterwegen en aanlegsteigers voor een plezierhaven aan te leggen bij de inrichting van het gebied. Men riskeert immers dat deze aangelegd worden op een plaats waar de hydromorfologische omstandigheden ongeschikt zijn zodat voortdurend moet ingegrepen worden om ze functioneel te houden. Hierbij dient ook bescherming van de dijkconstructie tegen rechtstreeks inbeukende golven in acht te worden genomen.
- Het uitbaten van een natuureducatief centrum, al dan niet met exclusieve overnachtingsmogelijkheden op een reeds nu vastgestelde site (de Sint-Antonius hoeve) en het aanleggen van een toegangspad ernaartoe staat haaks op de idee van natuurontwikkeling door het zelfstructurend vermogen van de natuur, de realisatie hiervan zou een zeer sterke interferentie met deze natuurontwikkeling betekenen. Indien knuppelpad en nederzetting zich op een plaats bevinden op een plaats waar zich een zeer grote hydrodynamiek ontwikkelt zal het voortdurend dure onderhoudswerken vergen om ze te behouden. Bovendien vergt dergelijke uitbating van de Sint-Antonius hoeve de aanleg van nutsleidingen voor elektriciteit en water en moet afvoer van het afvalwater

voorzien worden. Het is ons ook niet duidelijk hoe de hoeve waterdij kan gehouden worden, aangezien ze zich onder GHW-niveau bevindt.

Dit betekent niet dat wij bij voorbaat gekant zijn tegen elke vorm van recreatieve ontsluiting in het gebied. Echter de enige manier om deze duurzaam te kunnen realiseren is door gefaseerd te werk te gaan. Na aanleg moet het gebied zich enige jaren ongestoord kunnen ontwikkelen. Kreken, slikken en schorren zullen zich ontwikkelen naargelang de standplaatsfactoren. In een volgende fase kan dan geëvalueerd worden of recreatieve ontsluiting door aanleg van een knuppelpad en eventueel enkele houten aanlegsteigers voor pleziervaart mogelijk zijn, waar de meest aangewezen plaatsen zijn en wat de beste manier is om deze duurzaam te realiseren zonder het ecosysteem te schaden.

De inrichting van Doelpolder Noord en Ouden Doel

In dit gebied wordt de inrichting van een gebied onder gereduceerde getij invloed beoogd met als doel realisatie van een weidevogelgebied. Een zeer belangrijk aspect hierbij is de grondwaterstand. Enige bewoning die nog gepland wordt in dit gebied dient hierop te worden afgestemd. De realisatie van een 'eiland' met wooninfrastructuur in dit gebied lijkt moeilijk te combineren met de natuurdoelstellingen voor het gebied zonder hinder van wateroverlast voor de bewoners.

De bewoning langs de dijk kan wel voortbestaan. Aangezien de dijk doodloopt op de Schelde is het echter aan te raden autoverkeer op die dijk te ontraden. Ook infrastructuur voor verblijftoerisme en catering lijkt ons niet echt aangeraden langs deze dijk. Dit valt moeilijk te combineren met het einde van de wereld gevoel, de natuurontwikkeling en de oase van rust die men wil realiseren.

Algemene recreatieve ontsluiting van het gebied

Uit de schets komt niet duidelijk naar voor waar het centrum voor recreatief medegebruik van de noordelijke regio gesitueerd wordt. De meest geschikte plaats hiertoe is het gehucht Prosperpolder. De landbouwfunctie van deze woonkern komt grotendeels te vervallen door de natuurontwikkelingsprojecten. Door recreatie (parking, fietsenverhuur, catering, overnachting,.....) in de regio van hieruit te organiseren krijgt het gehucht een nieuwe functie.